

βαθύτερον συγκινηθεῖσα, ἡ θαλερὰ χύσασα δάκρυα ἐπὶ τῇ ἐκπατριζομένῃ κόρῃ της, τῇ ἀπολειπούσῃ τὴν γῆν τοῦ Παρθενῶνος καὶ τοῦ δένδρου τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ἀπερχομένη εἰς τοὺς Ὑπερβορείους, εἶνε ἡ Ἑλλάς.

Ἡ Ἑλλάς παρηκολούθησε μετὰ βλέμματος στοργῆς τὴν βασιλοπούλάν της, τὴν πρώτην βασιλοπούλάν της μετὰ τοσούτους αἰῶνας ἀγωνιώδους προσδοκίας, ἀπὸ τοῦ λίκνου ὅπου ὁ βασιλεὺς πατὴρ αὐτῆς κατέβηκε τὴν ἀγάπην ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἀντὶ τοῦ Μεγαλοσταύρου ὃν εἶχε καταθέσῃ εἰς τὰ λίκνα τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Γεωργίου, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν εὐσταλὴς καὶ τολμηρὰ ἀμαζὼν ἔπνευεν ἐπιχαρίτως μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ. Εἶδεν αὐτὴν παίζουσαν μὲ τὴν κοῦκλάν της ἐν τῷ ἀνακτορικῷ κήπῳ, εἶδε τὴν ζωερὰν παιδικὴν αὐτῆς κεφαλὴν ἐν τῇ ἐπιστροφούσῃ ἐκ Δεκελείας ἀμάξῃ καὶ ὑπὸ τοὺς ἥχους τῶν σαλπύγων τῆς ἀνακτορικῆς φρουρᾶς εἰσερχομένη εἰς τὴν κυκλιδωτὴν τῶν ἀνακτόρων θύραν, εἶδεν αὐτὴν εὐχαριν κορασίδα, εἰς τὸ ἐν Πειραιεὶ κατέναντι τῆς θείας Σαλαμῖνος περίπτερον, παρὰ τὴν πετρώδη ἀκτὴν ὅπου οἱ τάφοι τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Μιαούλη. Εἶδεν αὐτὴν ὠραίαν, χαριτόβρυτον νεάνίδα διερχομένην τοὺς στοίχους τῶν κλινῶν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, καὶ ἤκουσε κατὰ τὴν διάβασίν της εὐλογοῦμενον ἐν ψιθυρισμοῖς εὐγνωμοσύνης ὑπὸ ὤχρων χειλέων τὸ ὄνομά της. Εἶδεν αὐτὴν ὅτε ἤλθεν ἡ πικρὰ τοῦ ἀποχωρισμοῦ ὥρα. Κρουνοὺς δακρύων ἔχυσαν οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοὶ της· ἤσθάνετο ὅτι ἐξερριζοῦτο ἐκ τοῦ πλήρους ἀγάπης ἐδάφους. Ὡ, πόσον τὴν ἠγάπων, πόσον τὴν ἠγάπων ὅλοι ἀπὸ τῶν εὐγενῶν δεσποινῶν, αἵτινες τὴν ἐσφιγγον ἐν τῇ ἀγκάλῃ των ἀλλόφρονες ἐκ τῆς λύπης, μέχρι τῶν γηραιῶν θεραπόντων τῶν ἀνακτόρων, οἵτινες ἐπιπτον λιποθύμιοι καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἄμαξα ἐξεκίνει ἀπάγουσα μακρὰν εἰς τὰ ξένα τὴν λατρευτὴν βασιλοπούλαν! Ἀλλὰ καὶ αὕτη ποῖον σπαργμὸν ἤσθάνθη ὅτε ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου εἶδεν ἕξω τὰς φεγγούσας ἀκτὰς τῆς Ἑλλάδος! ἐν τῇ ὁρμῇ τῆς λύπης της ἤρπασε τὸν κάλαμον καὶ περιέγραψε πρὸς φίλην της δι' ἀφελῶν ἀλλὰ παθητικωτάτων φράσεων ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας της ἐξελθούσων τί μαρτύριον ἠσθάνετο.

Ἡ γενομένη αὐτῇ ἐν Ῥωσίᾳ ὑποδοχὴ ἔχει τι τὸ μυθώδες καὶ ἀπερίγραπτον· μόνος ὁ ἰδὼν τὴν περιώνυμον εἰκόνα τοῦ Μάκκαρτ τῆς εἰσόδου Καρόλου τοῦ Ε' εἰς Ἀμβέρσην δύναται νὰ σχηματίσῃ ἀμυδρῶς ἀνάλογον ἰδέαν τῆς θαυμασίας καὶ μεγαλοπρεποῦς πομπῆς. Θωρακοφόροι μετὰ δικεφάλων ἀετῶν, Κοζάκοι ἐν ἐρυθρᾷ ποδῇρὶ στολῇ, χρυσότευκτοι, χρυσοπάρυφοι καὶ κατὰστικτοι ἐκ παρασῆμων αὐλάρχαι, σταυλάρχαι, Γρεναδιέροι φέροντες εἰσέτι τὴν ἐπὶ μεγάλου Πέτρου στολὴν των καὶ τὴν διάτρητον ἐκ σφαιρῶν σημαίαν των, Κιρκάσιοι μετὰ στολῆς ἀρειμανίου, σιβηριανοὶ θαλαμηπόλοι φέροντες ἐπὶ κεφαλῇς τὴν ῥωσικὴν σισύραν, καὶ χρυσοστόλιστον στολὴν, μαῦροι μὲ ἀσιατικὰς στολὰς καὶ πλατείας ἐκ λαχωρίου ζώνας, κρᾶμα ἀνυπερβλήτου εὐρωπαϊκῆς κομψότητος καὶ ἐκθαμβούσης τὸν νοῦν καὶ τὰ ὄμματα ἀσιατικῆς χλιδῆς, φανταστικὴ παρέλασις ἀξία

τῶν φαντασιωδεστέρων μυθοπλαστιῶν τῆς χαλιμαῆς, ἐξελισσομένη εἰς ὑπέρλαμπρον ἄγημα χρυσοτεύκτων ἀμαζῶν, θυμοειδῶν ἱππων μετὰ χρυσοποικιλίων καὶ ἀδαμαντοκοσμημάτων φαλάρων, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου διέπρεπε γιγάντιος ἐν στολῇ Κοζάκου ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσιῶν, καὶ ἡ περικαλλὴς ἑλληνικὴ βασιλοπούλα ἐν καλλονῇ ἐκπάγλῳ καλύπτουσα τοὺς τορευτοὺς ὤμους της δι' ἐπωμίου ἐξ ἀρκτώας ἱκτίδος, οὗ αἱ ἀδαμάντιναι πόρπαι ἠμιλλῶντο κατὰ τὴν μυθώδη ἀξίαν πρὸς τὸ βαρύτιμον καὶ ἀπαστράπτον διάδημά της.

Ἡ ἐν τῇ χρυσῇ αἰθούσῃ τοῦ Πετερχωφ ἐκτεθεῖσα προῖξ τῆς βασιλοπούλας ὑπερβαίνει τὴν περιγραφικὴν δύναμιν τοῦ μᾶλλον ἀριστοτεχνικοῦ καλάμου· ὅσην πλαστικὴν δύναμιν καὶ ἂν ἔχη φαντασία τις, τὸ φαντασιώδες θὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ τῆς μαγικῆς πραγματικότητος· ἐδωρήθη, κατὰ τὸ ἐδῆμον τῆς ῥωσικῆς αὐλῆς, ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείας τῆς Ῥωσίας, ἐστοίχισε δὲ ἐν ἑκατομύριον σχεδὸν φράγκων. Πᾶσαι αἱ πόρπαι καὶ τὰ κομβία εἰσιν ἐξ ἀδαμάντων καὶ πολυτίμων λίθων· οὗτοι ὅμως δὲν εἶνε πλέον δῶρον τῆς αὐτοκρατείας, ἀλλὰ τοῦ ἰδίου αὐτῆς συζύγου· ὁ μέγας δούξ Παῦλος ἐκληρονόμησεν ὅλους τοὺς ἀδάμαντας τῆς μητρὸς του, τῆς πρώτης αὐτοκρατείας τῆς Ῥωσίας, καὶ ὁ πλοῦτος αὐτῶν εἶνε ἀμύθητος. Ἐσκόρπισε λοιπὸν αὐτοὺς ἀφθόνωσ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων ἐπὶ τῆς λατρευτῆς τῆς καρδίας του, ἀλλ' ἡ βασιλοπούλα τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐπισημοτάτην ἐκείνην στιγμὴν ἤθελε νὰ ἔχη ὀλίγην πατρίδα ἐφ' ἑαυτῆς, καὶ ἀπήτησε νὰ περιπλεχθῇ ἐν τῇ κόμῃ της ἀνάδεσμος ἐκ τῶν μύρτων ἐκείνων τῆς Δεκελείας ἅτινα εἶχε συμπαραλάβῃ ἀναχωροῦσα καὶ εἶτα ἐπιτεθῇ τὸ βαρύτιμον διάδημα.

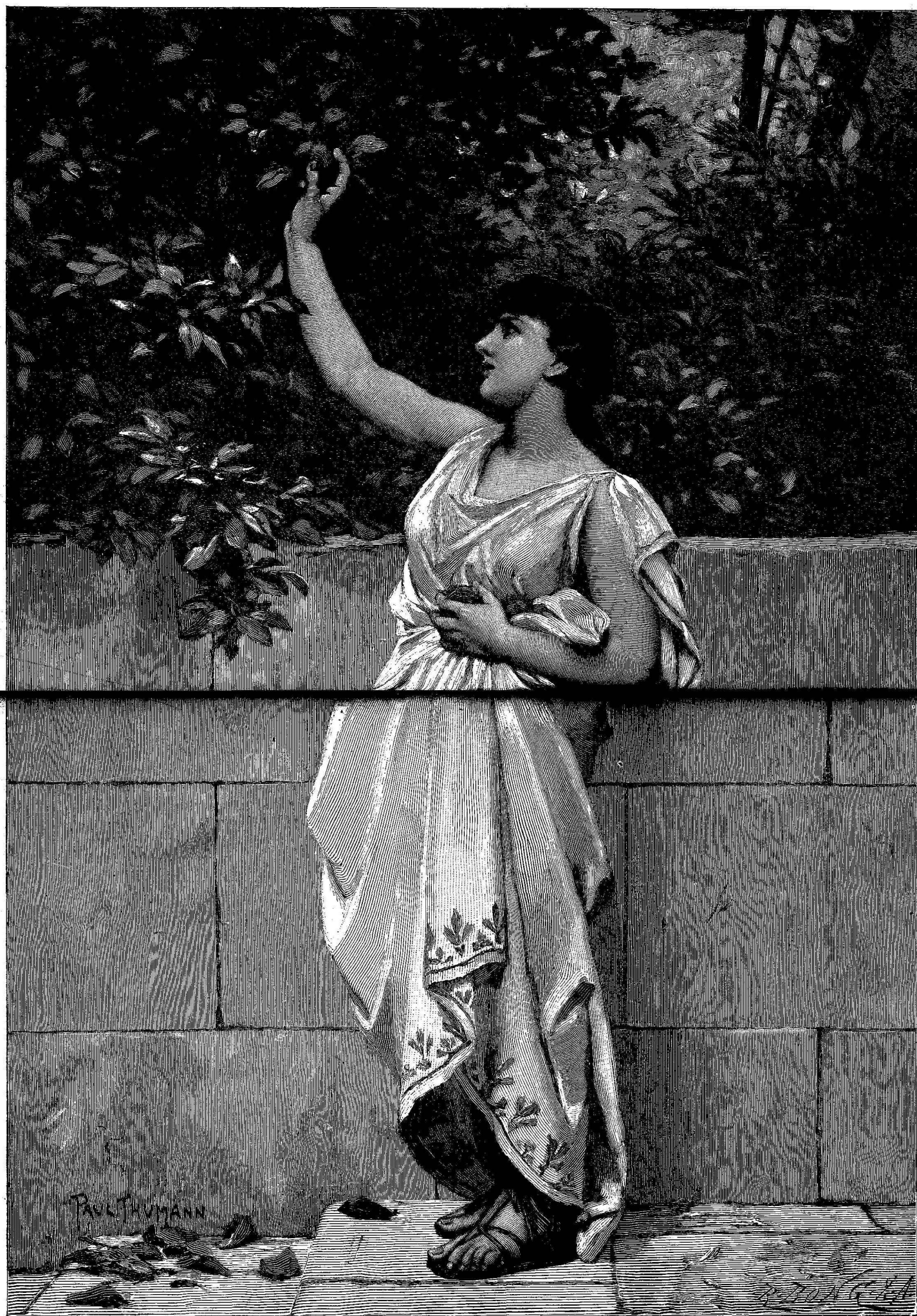
Μετὰ τὸν γάμον ὅστις ἐτελέσθη μεγαλοπρεπῶς ἐν τοῖς χειμερινοῖς ἀνακτόροις, μετὰ τὰς περιλάμπρους μετ' αὐτὸν ἐσπερίδας καὶ ἐορτάς, οἱ ὑψηλοὶ νεόνυμφοι διελθόντες διὰ Μόσχας, ἔνθα ἐγένετο αὐτοῖς ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ, ἀπῆλθον εἰς Ἰλίνσκογε, ἐξαισίαν ἑπαυλιν, ἀξίαν νὰ φιλοξενήσῃ ἐν τῇ ἐχεμύδι ἡρεμίᾳ της καὶ ἐν τῇ δροσώδει σκιᾷ τῶν ἄλσων τῆς τοῦ τρυφερόν εἰδύλλιον τῶν δύο ἡγεμονικῶν καρδιῶν.

Ἡ Ἑλλάς προπέμπουσα εἰς τὴν παρὰ τὸν Νεῦαν πρωτεύουσάν τὴν Ἀλεξάνδρην της ἀνεμνήσθη ἄλλων χρόνων, ὅτε ἄλλη ἑλληνικὴ βασιλοπούλα, ἡ ἀδελφὴ τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου συνεζεύχθη μετὰ τοῦ Ῥώσου ἡγεμόνος Βλαδιμήρου. Μετὰ συγκινήσεως εἶχε καταλίπη τότε τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων καὶ ἐκείνη ἡ Ἑλληνικὴ βασιλόπαις, εἰς ἣν ἐπεφυλάσσετο ἡ δόξα τῆς ἐντελοῦς ἐκχριστιανίσεως τοῦ ῥωσικοῦ θρόνου καὶ λαοῦ. Ἀλλ' ἡ Ἄννα εἶχε δεχθῇ τὸν ἐκπατρισμὸν μόνον ὑπὲρ τοῦ ἀπειλουμένου ἐκ Βορρᾶ Βυζαντίου, εἶχε δεχθῇ νὰ ἐξορισθῇ εἰς χώραν ἄξενον μόνον ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος· ἡ χαριτόβρυτος ὅμως Ἀλεξάνδρα δὲν ἀπῆλθε θῦμα ἐξιλαστήριον πολιτικῆς ἀνάγκης, εἰς οὐδεμίαν ἀπειλὴν ὑπέκυψε, διότι ὅπως ἐπὶ τῶν ἐξωστῶν τῆς Πετροπόλεως συνηνώθη ἡ Ἑλληνικὴ σημαία μετὰ τῆς ῥωσικῆς ἐν ὠραίοις κοσσύμβοις, ὁμοίως ὑπὸ τὸν αἰθριον οὐρανὸν τῶν Ἀθηνῶν εἶχον ἤδη συνενωθῇ αἱ δύο καρδίαι, ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ ῥωσικὴ.

ΕΠΙ Τῷ ΙΩΒΙΛΑΙῷ ΤΗΣ Α. Π. ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ.

Ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς Κλειοῦς ἐδημοσιεύσαμεν σύντομον βιογραφίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυρίου Σωφρονίου. Ἀφορμὴν λαμβά-

νοντες ἐκ τῆς μεγαλοπρεπῆς πανηγυρισθείσης, τῇ 29. Ἰουνίου, ἐπὶ τῇ ἀρχιερωσύνῃ πεντηκονταετηρίδος αὐτοῦ προσθέτομεν ὀλίγα τινὰ εἰδικώτερον περὶ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πολιτείας αὐτοῦ.

ΕΝ ΘΕΠΕΙ.
Εἰκὼν τοῦ Paul Thumann.

Τὸ Ἰωβιλαῖον τοῦ ἡμετέρου Πατριάρχου εἶναι ἀπὸ τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ· καὶ κατὰ τοῦτο ὑπερτερεῖ τοῦ πέ-
ρυσι πανηγυρισθέντος μετὰ τσαύτης ἐπιδείξεως ἐν τῷ κα-
θολικῷ κόσμῳ Ἰωβιλαίου τοῦ Πάπα Ῥώμης, ὡς ὄντος τού-
του ἀπλῶς ἀπὸ τῆς ἱερωσύνης. Ἀλλ' οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ὀρθό-
δοξοὶ χριστιανοὶ δὲν ἐπανηγύρισαν τὴν σπανίαν ταύτην
ἐορτὴν ἀπλῶς καὶ μόνον διότι συνεπλήρωσεν ὁ ποιμενάρχης
αὐτῶν τόσῳ μακρὰν περίδον ἀρχιερωσύνης, ἀλλὰ καὶ διότι
εἶναι οὗτος ἄξιος πάσης τιμῆς καὶ τοῦ ἀληθοῦς ἐνθουσιασμοῦ
ὃν ἐμπνέουσι τὰ καλὰ αὐτοῦ ἔργα ἐν Αἰγύπτῳ, περὶ ὧν ἐπι-
χειροῦμεν νὰ γράψωμεν ὀλίγα.

Γνωστότατον εἶναι ὅτι ἡ Α. Π. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξαν-
δρείας Κύριος Σωφρόνιος, ὅτε ἀνέβη, ἐν ἔτει 1870 τὸν θρόνον
τῶν Κυρίλλων καὶ Ἀθανασίων, εὗρεν αὐτὸν ἐν οἰκτρᾷ κατα-
στάσει. Μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ τέως Πατριάρχου Ἀλεξαν-
δρείας Νικάνορος, ἀνδρὸς ἀπλοῦ μὲν καὶ ἀπερίττου ἀλλ'
ὀσίου καὶ ἐναρέτου, πολλὰ δὲ παθόντος κατὰ τὴν ἀτυχῆ
πατριαρχεῖαν αὐτοῦ, ὁ λαὸς καὶ ὁ Κλήρος τῆς Αἰγύπτου
ἦσαν εἰς δύο στρατόπεδα διηρημένοι καὶ διεμάχοντο ἐμπα-
θέστατα περὶ τοῦ προσώπου ὅπερ ἔμελλε νὰ καταλάβῃ τὴν
ἀρχήν. Ἐν τῷ δεινῷ δὲ ἐκείνῳ ἀγῶνι ἡ μὲν ἀξιοπρέπεια
τῆς Ἐκκλησίας κατέπεσεν εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον ἐπ' αἰ-
σχύνῃ τῆς ὀρθοδοξίας, πᾶσα δὲ τάξις καὶ πᾶσα κοσμιότης
ἐξέλιπε. Τὰ πάντα ἐσαλεύοντο, ἔρμαιον παραδοθέντα τῇ
ἀναρχίᾳ. Ὑπὸ τοιαύτας δεινὰς περιστάσεις, ἀλλὰ θείᾳ ὄν-
τως ἐμπνεύσει, ὑπεδείχθη τοῖς ἀλληλομαχοῦσιν ὡς Πατριάρ-
χης Ἀλεξανδρείας ὁ πρῶν Οἰκουμενικὸς Κύριος Σωφρόνιος.
Εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὰ πάθη εἰσέγησαν, διότι οὐδεὶς ἐτόλμα
ν' ἀμφισβητήσῃ τὰς ἐξόχους ἀρετὰς καὶ τὴν ἰκανότητα τοῦ
ἀνδρὸς τούτου. Δι' ὃ καὶ ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ συνετελέσθη ἐν
ὁμοφωνίᾳ, οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως ἐγερθείσης ὑπ' οὐδετέρου
τῶν διαπληκτιζομένων τέως κομμμάτων.

Ὅτε κατῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ὁ Κύριος Σωφρόνιος συν-
ετρίβη τὴν καρδίαν, ἀντιληφθεὶς ἐκ τοῦ σύγγενος τῆς ἀθλίας
καταστάσεως ἐν ᾗ διετέλει βεβυθισμένος ὁ θρόνος, ὃν ἔμελλε
νὰ διοικήσῃ. Πᾶς ἄλλος ἤθελεν ἀποθαβρύνθῃ, ἀλλ' ἡ Α. Π.
δὲν ὠλιγοφύχθη. Ἐδράξατο τοῦ πηδαλίου στιβαρᾷ τῇ
χειρὶ καὶ ἀνέλαβε τὸν βαρὺν ἀγῶνα νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τά-
ξιν, νὰ ἀνορθώσῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Ἐκκλησίας, νὰ κα-
θάρῃ τ' ἀσχημίζοντα αὐτὴν ἐρεῖπια, νὰ ἐπουλώσῃ τὰς πλη-
γὰς αὐτῆς καὶ νὰ συνδιαλλάξῃ τὰς διεστῆσας μερίδας. Καὶ
κατῳρῶσε τοῦτο ἐν βραχεῖ χρόνῳ, διότι ἐν ταῖς ἐνεργείαις
αὐτοῦ προήδρευον ἡ εἰλικρίνεια, ἡ σύνεσις, ἡ ἀκαμπτος καὶ
εὐσταθὴς ἀλλὰ πεφωτισμένη θέλησις αὐτοῦ. Πολλάκις κα-
τεκρίθη ἡ ἄκρα αὐτοῦ αὐστηρότης, ἀλλὰ πάντες ἀνεγνώρι-
ζον μετ' οὐ πολὺ, ὅτι καλῶς ἐπραττεν.

Ἡ Ἀλεξανδρινὴ Ἐκκλησία προεβιβάσθη οὕτω εἰς ἐπί-
ζηλον περιωπὴν, οὐ μόνον διὰ τὴν κρατοῦσαν τάξιν καὶ εὐ-
πρέπειαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκλογὴν τοῦ προσωπικοῦ
ὑπερ ὑπηρετεῖ τὸν θρόνον. Πολλοὶ εἰσὶν οἱ δαπάναις τῆς
Α. Π. ἐκπαιδευθέντες, οὐχὶ δὲ ὀλίγοι οἱ εἰς ἄλλας Ἐκκλη-
σίας προαχθέντες ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτὸν θρόνου, ἀφοῦ ἐξέμαθον
ὑπὸ τὸν πεπειραμένον τοῦτον ἄνδρα οὐ μόνον νὰ πειθαρχῶ-
σιν ἀλλὰ καὶ νὰ τηρῶσιν ἀπαραβάτως τοὺς ἱεροὺς Κανόνας
καὶ τὸ τυπικὸν τῆς Ἐκκλησίας. Πλεῖστοι τοιοῦτοι Ἀρχιε-
ρεῖς καὶ ἄλλοι κληρικοὶ ἐπιζήλους κατέχουσι θέσεις ἐν τῇ
Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, εἰς δὲ τῶν κρατίστων καὶ σεβαστο-
τάτων ἀρχιερέων ἐν Ἑλλάδι εἶναι καὶ ὁ Κεφαλληνίας Κ^{ος}
Γερμανός, διατελέσας ἐφ' ἱκανὰ ἔτη Μέγας Πρωτοσύγκελλος
τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου. Ἀνέδειξε λοιπὸν ὁ Κ^{ος} Σωφρό-

νίος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἀληθὲς φυτῶριον πεπαιδευμένων, ἐνα-
ρέτων καὶ σεμνῶν κληρικῶν.

Ἀλλ' ἐνῷ τοιαῦτα ἐπραττεν ὑπὲρ τῆς τάξεως τῆς Ἐκ-
κλησίας καὶ τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου, δὲν ἔμεινε ἀργὸς
καὶ ὡς πρὸς τὴν πνευματικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀνάπτυξιν
τοῦ ποιμνίου του. Εἶχε τοῦτο πρὸ παντὸς ἄλλου ἀνάγκη
ναῶν, σχολῶν, νοσοκομείων. Οἱ ἐν τοῖς χωρίοις ἰδίως ὀρθό-
δοξοὶ χριστιανοὶ ἐκινδύνευον νὰ λησμονήσωσιν ὅτι εἰσὶ τοι-
οῦτοι, μὴ ἔχοντες ἱερέα καὶ ναὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν θρη-
σκευτικῶν καθήκοντων αὐτῶν. Προϋνόησέ λοιπὸν καὶ περὶ
τῶν σπουδαίων τούτων ἀναγκῶν. Ἀλλ' ἡ ἀγαθὴ αὐτοῦ
πρόθεσις προσέκοπτεν εἰς τὴν ἔλλειψιν πόρων χρηματικῶν.
Ἡ ἐκλαΐκευσις τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων, ὧν πλουσιώ-
τατα ἐκέκτητο ὁ Ἀλεξανδρινὸς θρόνος, καὶ ἡ στέρησις ἐπο-
μένως τῶν ἐξ αὐτῶν προσόδων, ἀσυνείδητος δὲ προγενεστέρα
διαχειρίσις τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἐκληροδότησαν τῷ νῦν
Πατριάρχῃ ἔνδειαν καὶ χρῆν μᾶλλον ἢ πόρους χρηματικούς.
Τὸ πρόσκομμα τοῦτο ὑπερεπήδησεν ἡ Α. Π. ἐνθεν μὲν εἰς-
αγαγὼν αὐστηρὰν οἰκονομίαν εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν πενι-
χρῶν προσόδων τοῦ θρόνου, ὥστε νὰ ἔχῃ μικρά τινα περισ-
σεύματα ἐξ αὐτῶν, ἐνθεν δὲ ὑπεκκαύσας τὸν ζῆλον τῶν
εὐπορούντων ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ ἐπωφεληθεὶς τῶν
φιλανθρώπων καὶ γενναίων αὐτῶν αἰσθημάτων, κατὰ τὰς
ἐκάστοτε χρείας.

Καὶ πρῶτον ἐπεχείρησε τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ
τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Σάββα, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὅπου εἰσὶν
ἐγκαθιδρυμένα τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἔχει ἡ Α. Π. τὴν στα-
θερὰν αὐτοῦ διαμονήν. Ὁ ναὸς οὗτος ὠκοδομημένος ἐπὶ
τῶν ἐρεπίλων ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ ναοῦ, ἀριθμῶν δὲ βίον
ἐννέα καὶ ἐπέκεινα αἰώνων, κατέρρεεν ἐπὶ κινδύνῳ τῶν εἰς-
ερχομένων. Ἡ Α. Π. ἀντικατέστησε τὸν σεσασθρωμένον ξύ-
λινον θόλον διὰ νέου στερεοῦ καθὼς καὶ τὸ τέμπλιον, ἠϋ-
τέρεψε δὲ καὶ διεκόσμησεν αὐτὸν μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας.
Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸν Ναὸν ἀναγινώσκει τὴν ἐξῆς ἐπὶ
μαρμαρίνης πλακὸς κεχαραγμένην ἐπιγραφὴν, ἀριστερὰ τῆς
εἰσοδού.

„Μηκέτι δειμαίνοντες ἦτ' εἶσω θαρσαλέοι δὲ
Κρηπίσιν γὰρ ἐπὶ πρὶν σφαλεραῖσιν ἐὼν
᾿Ωδινον πτόωσιν τ' ἰδ' ὀλεθρον τοῖς ἐπιπτόσιν
Νῦν μέντοι στεγανὸν πρὸς δέ τι κ' εὐπρεπέα
Δείματό μ' Ἀλεξανδρείας μὲν νῦν Πατριάρχης
Τῆς Κωνσταντίνου δὲ πρότερον πόλεως
Σωφρόνιος σεμνὸς ποιμάντωρ ὃ χάριν οἶδα
Πολλήν, μοχθῶν γὰρ σώσας με καὶ δαπανῶν.
Ἐτεὶ σωτηρίῳ ΑΩΩΔ'. μηνὶ Ἰανουαρίῳ.“

Οὐχὶ μικρὸν συνετέλεσε καὶ εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ
τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῶν ὁμορρήσκων ἡμῶν Σύ-
ρων, ὃν καὶ ἐνεκαίνιασεν ἐσχάτως ἡ Α. Π.

Κατέθηκε δὲ πρὸ μικροῦ καὶ τὸν θεμέλιον λίθον ἐτέ-
ρου Ναοῦ ἐν τῷ Κοιμητηρίῳ τῶν ὀρθοδόξων, ἀνεγειρομένου
δαπάναις τῆς μακαρίτιδος Μαρίας Ν. Θεοδώρου.

Τὸ σπουδαιότερον ἔργον, ἐφ' ᾧ δικαίως σεμνύνεται ὁ
Ἑλληνισμὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἶναι καὶ ἡ ἀνέγερσις τοῦ Ἑλλη-
κοῦ Νοσοκομείου καὶ ἡ ἀνακαίνισις τῶν καταστημάτων τῆς
τοσιτζαίας Σχολῆς. Δύο ἄνδρες συνετέλεσαν εἰς τὰ ἔργα
ταῦτα: ἄφ' ἐνὸς ὁ γενναῖος ἐθνικὸς εὐεργέτης κ. Γ. Ἀβέρωφ,
ὅστις προσήνεγκεν δεκακισχιλίας ἀγγλ. λίρας, καὶ ἄφ' ἐτέ-
ρου ἡ Α. Θ. Π. ὁ γεραρὸς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ὅστις
καὶ δι' ἰδίας προσφορὰς καὶ δι' ἀπαύστων παρορμήσεων
ἐξέκαυσε τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλοτιμίαν πλείστων ὁμογενῶν

εἰς μίμησιν τοῦ γενναίου παραδείγματος τοῦ κ. Ἀβέρωφ, οὕτω δὲ ἕτεραι δεκακισχίλια λίραι, συλλεγεῖσθαι ἐντὸς βραχείος χρονικοῦ διαστήματος, ἀπέσβεσαν ὁλοσχερῶς τὸ χρέος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοῦτος Ἀλεξανδρείας, κεκτημένης οὕτω τὸ ἀρίστον μὲν τῶν ἐν Ἀνατολῇ Νοσοκομείων, φερώνυμον τοῦ γεραροῦ Πατριάρχου Σωφρονίου, σχολὴν δὲ προαγομένην εἰς τελειότατον καὶ αὐταρκεῖς εκπαιδευτήριον ἐφάμιλλον τῶν ἀρίστων τοιούτου εἶδους γυμνασίων.

Οὐχὶ ὀλιγώτερα συνετέλεσεν ἐν Καίρῳ ἡ Α. Π. Ἀφοῦ ἐπεσκεύασε τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, διεκόσμησεν αὐτὸν λαμπρότατα, δι' εἰκόνων καὶ τοιχογραφιῶν ἀρίστης τέχνης, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή. „Τὸν ἱερὸν τοῦτον Ναὸν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Κύριος Σωφρόνιος διεκόσμησεν δαπάναις ἰδίαις καὶ φιλοτίμῳ συνδρομῇ τῶν Χριστιανῶν. Ἐν Καίρῳ μηνὶ Νοεμβρίῳ ἔ. σ. 1888.“ Ὡς τρέπησε δὲ καὶ τὸ Συνοδικόν, τοποθετήσας ἐν αὐτῷ καινουργίᾳ βιβλιοθήκην ἐν ᾗ περισυνήγαγε καὶ πλουσιωτάτην εἰς χειρόγραφα καὶ ἔντυπα βιβλιοθήκην τοῦ Πατριαρχείου. Παραπλεύρως δὲ τοῦ ναοῦ ἱδρυσεν ευρύχωρον παρεκκλήσιον, ἐν ᾧ κατήρτισεν ἀγιογραφικὸν μουσεῖον, περισώσας εἰκόνας ἀρχαιοτάτας, ὧν τινες τῆς ἀρίστης βυζαντινῆς τέχνης, ἐν ὧν περὶ τὰς 150.

Ἐν δὲ τῇ συνοικίᾳ Παλαιοῦ Καίρου, ὅπου ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, πρῶτον μὲν ἀνήγειρεν ἐν τῷ Κοιμητηρίῳ ναόν, εἶτα δὲ ἀνωκοδόμησεν ὁλόκληρον τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς Μονῆς, ἣτις εἶχε καταρρεύσει ἐκ τοῦ χρόνου, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ἐξῆς δύο ἐπιγραφαί.

Ἐν μὲν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Κοιμητηρίου.

„Ανηγέρθη ἐκ βάθρων τὸ Βοὴ πατριαρχεῦντος τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυρίου Σωφρονίου τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ ἐπιστατοῦντος τοῦ ἀρχιτέκτονος Γαβριὴλ Βασιλείου τοῦ Καισαρέως.“ Ἐν ἔτει σ. 1879 Μαρτίου 3^η.

Ἐν δὲ τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

„Σωφρόνιος Πάπας Χριστοῦ Ἀρχιερέτης κλεινὸς Πατριάρχης διάδοχος Μάρκου, πλευρὰν τὴν βορείαν, ῥαγεῖσαν καὶ πτώσιν δεινὴν ἀπειλοῦσαν, ἐδείματ' ἐκ βάθρων καὶ κλίμακα νέαν καὶ δόμους εὐκτίστους ἀνήγειρ' ἰδίᾳ γενναίᾳ δαπάνῃ.“

Ἐτεῖ σωτηρίῳ ΑΩΟΗ'. Ἰνδικτιῶνος Η'.

Ἐπίσης ἰδίαις δαπάναις κατηδάφισεν ὁλοσχερῶς τὸν ἐν τῇ συνοικίᾳ Κάρετ Ροῦμ τοῦ Καίρου πανάρχαιον ἀλλὰ κατηρειπωμένον ναὸν τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ ἐκ βάθρου ἀνήγειρεν αὐτόν, φιλοκάλως συνάμα διακοσμήσας.

Δὲν παρημέλει ὅμως καὶ τὰ χωρία, ἐν οἷς ὑπάρχουσιν ἐγκατεστημένοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ἀλλ' ἔστρεψε καὶ πρὸς αὐτὰ τὰς προσπάθειάς του, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς διοργανώσεως Κοινοτήτων Ἑλληνικῶν ὀρθοδόξων. Οὕτω συνεστά-

θησαν ἀπὸ τῆς Πατριαρχείας τοῦ Κ^{ον} Σωφρονίου Κοινοότητες ἐν ταῖς ἐξῆς χωρίοις τῆς Αἰγύπτου. Ἐν Δαμαγχοῦρ, ἐν Κάφο-Ἐλ-Ζαγιατ, ἐν Τάντα, ἐν Μανσουρά, ἐν Ζαγαζικίῳ, ἐν Ζίφτα, ἐν Βέγγα, ἐν Δαμιέτῃ, ἐν Ἰσμαηλίᾳ, ἐν Σουέζ, ἐν Μιχάλλᾳ Κιμπέρ, ἐν Μίνια, ἐν Πόρτ-Σαῖτ, ἐν Μιτ-Γκάμαρ, ἐν Σιμπὶν Ἐλ Κόμ, Βενὶ Σουέφ καὶ Φαρασκούρ. Ἐν ἅπασιν ταῖς χωρίοις τούτοις εἴτε ἀνηγέρθησαν εἴτε εἰσὶν ἐν τῷ ἀνεγείρεσθαι ναοί, καὶ παρ' αὐτοῖς, ὡς ἀναπόφευκτον παρακολούθημα, Σχολεῖον.

Καὶ τοιαῦτα μὲν εἰσὶν ἐν γενικῇ σκιαγραφίᾳ τὰ ἔργα τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου ἐν Αἰγύπτῳ. Ταῦτα καὶ μόνον, ἀπέναντι τῆς πρώην καταπτώσεως, ἤρουν βεβαίως ἵνα ἐνθουσιάζωσι τὸ ποίμνιον αὐτοῦ κατὰ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς ἀρχιερωσύνης του. Ἀλλ' ὁ γεραρὸς Πατριάρχης ἔχει πολλὰς ἀρετάς, ὧν ἕνεκα ἀγαπᾶται καὶ λατρεύεται ὑπὸ τοῦ ποιμνίου του. Εἶναι ἀληθὴς πατὴρ αὐτοῦ. Ὡς μὲν εἰς ἄκραν αὐστηρότητα τὴν ἐν τῷ Κλήρῳ τοῦ θρόνου πειθαρχίαν, ὅπερ σωτήριον, ἀλλ' εἶναι ἀφ' ἑτέρου προσηνὲς τοῖς πᾶσι καὶ μετρίκιος, φιλεύσπλαγχος δὲ καὶ φιλόανθρωπος τοῖς πάσχουσι. Εἶναι σύμβουλος ἀρίστος εἰς τοὺς θέλοντας, ἐν ταῖς βιωτικαῖς περιπετείαις αὐτῶν, νὰ ἐπωφεληθῶσι τῆς μακρᾶς αὐτοῦ πείρας καὶ τῆς δεδοκιμασμένης συνέσεώς του. Ἄγων δὲ τὸ 86^{ον} τῆς ἡλικίας του, εἶναι ἀκραιότατος τὰς δυνάμεις, πνευματικῶς καὶ σωματικῶς, ἀντέχων πλείοτερον τῶν νέων εἰς τὰς μακρὰς θρησκευτικὰς ἱερουργίας καὶ τελετάς. Οὕτω βλέπουσιν οἱ χριστιανοὶ μετὰ θαυμασμοῦ τὸν πρωθιεράρχην αὐτῶν τὴν ἐβδομάδα τῶν Παθῶν, παριστάμενον εἰς διπλᾶς ἀκολουθίας μετὰ μεσημβρίαν μὲν ἐν τῷ Ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Σάββα, τὴν δὲ νύκτα ἐν τῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, φάλλοντα δὲ διὰ τῆς μελωδικωτάτης καὶ κατανυκτικῆς αὐτοῦ φωνῆς, ἣν δὲν ἴσχυσε νὰ νικήσῃ τὸ γῆρας.

Αἱ ἐορταὶ τῆς Πεντηκονταετηρίδος αὐτοῦ ἐτελεσθῆσαν μεγαλοπρέπεστατα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Καίρῳ. Κοινῷ ἑράνῳ ἀνηγέρθη ἐν τῇ Αὐλῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ Νοσοκομείου ἐπὶ βάθρου μεγαλοπρεπῆς ἐκ μαρμαροῦ ἡ προτομὴ τῆς Α. Θ. Π. ὡραίῳ καλλιτέχνημα τοῦ γλύπτου κ. Στεφάνου Βαρούτη. Ἐπὶ δὲ τοῦ βάθρου φέρεται κεχαραγμένη εἰς ἀνάμνησιν τῆς προκειμένης ἐορτῆς, τὸ ἐξῆς ὡραῖον ἐπίγραμμα, φιλοφρόνως συντεθὲν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου Κ^{ον} Ἰω. Πανταζίδου.

„Εἰκόνα τήνδε λίθοιο Ἀλεξανδρῆς ἔθηκεν
Σωφρονίῳ σφετέρῳ ἀρχιερεὶ γεραρῷ
Οὕνεκα πεντηκονταετὴ ποιμάντορα δητὰ
Ὅστις ἔχει ἀκοῇ Χριστοῦ ἐπώνυμος ὢν
Ὅς μάλα τειρομένοιςιν ἀρήγει πρόφρονι θυμῷ
Πατρὶ ὁμῶς ἀρχὼν μελίχᾳ τ' ἔργα τελῶν.“

— ΚΘ'. Ἀπριλίου ΑΩΠΘ'.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΤΑΙ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΑΚΤΥΛΟΥΡΓΟΙ.

Δὲν εἶνε πάντοτε τοσοῦτον εὐκόλος, ὅσον κοινῶς ὑπὸ τῶν πολλῶν νομίζεται, ἡ ἐξακριβώσις τῆς ἀληθείας καὶ ἡ μετὰ βεβαιότητος ἀπόφανσις, περὶ τῆς ὑποστάσεως ἢ τοῦ ἀνυποστάτου πράγματός τινος. Ὅστις ρίψει ἐν μόνον βλέμμα εἰς τὴν πνευματιστικὴν φιλολογίαν, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὸ ὑπὸ εὐπαιδευτῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν συντασσόμενον περιοδικὸν „Σφύγγα“, βλέπει πρὸς μεγίστην του ἐκπλήξιν, ὅτι πανταχοῦ ἐν Γερμανίᾳ περιφέρονται φαντάσματα, γράφουσι καὶ ἐμφανίζονται ὁράτᾳ εἰς τοὺς ζῶντας, ὅτι εἶνε ἀπλούστατον

καὶ συνηθέστατον πρᾶγμα νὰ ὁφθῇ τις ἐν οἷῳ δήποτε τόπῳ τοῦ κόσμου ἐνῷ συγχρόνως εὐρίσκεται εἰς ὅλως διάφορον τόπον, ὅτι καὶ τὴν τέχνην αὐτὴν, τοῦ παρατείνειν ἐπὶ αἰῶνας ὅλους τὸν ἀνθρώπινον βίον, δύναται τις νὰ ἐκμάθῃ μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας μετ' ἧς καὶ πᾶσαν ἄλλην τέχνην, καὶ ὅτι ἐν Ἰνδίαις ὑπάρχουσι μάλιστα ἄνθρωποι, οἵτινες ἐπιτυγχάνουσι διὰ τῆς τέχνης ταύτης θαυμασίαν τιὰ καὶ ὑπερφυσικὴν μακροβιότητα. Ὁ ἀναγινώσκων φέρει ἀκουσίως τὴν χεῖρα πρὸς τὴν κεφαλὴν του ὅπως βεβαιωθῇ ἂν διατελῇ ἐν